

Jagttyper kontra standardtyper.

Der findes i Danmark otte spaniel racer. Amerikansk cocker spaniel, Engelsk cocker spaniel, Sussex spaniel, Field spaniel, Clumber spaniel, Engelsk springer spaniel, Welsh springer spaniel og Irsk vandspaniel.

Især to af disse racer, nemlig engelsk cocker spaniel og engelsk springer spaniel, avles i to typer. Standard typen, som typisk avles og anvendes som familie og udstillingshund og FT typen som alene avles og anvendes som jagthund.

Udover forskellen i udseende kan man sige at den væsentligste forskel på de to typer er den medfødte jagtlyst og viljen til at arbejde. FT typen er således avlet udelukkende på hundenes gode jagtegenskaber, hvor Standard typen for det meste avles på det "flotte" udseende og ikke på de oprindelige jagtegenskaber.

Mine oplevelser med hunde af begge typer (springer spaniel), er at standard typen har et væsentlig mindre behov for "arbejde" end FT typen. FT typerne er typisk meget letlærde i de jagtlige discipliner som apportering, kontakt og respekt for vildt i opfløj/spring, hvor man typisk skal bruge mere tid på standard typen for at nå de samme resultater. Herudover må man sige at der i dag, desværre er langt mellem hunde af standardtypen som besidder FT typens jagtlyst.

Det vigtigste uanset hvad man skal bruge sin hund til er at undersøge, hvordan forældre dyrene er og hvilke egenskaber disse besidder og især hvordan sundheden er hos disse. Eller endnu vigtigere hvordan tidligere hvalpe af samme kombination har udviklet sig. Er det en jagthund man søger er det disse hundes præstationer på jagt, man skal interessere sig for. Er det en familiehund man skal have, kan man fokusere temperament og sundhed, og hvorvidt dette er tilfredsstillende hos hvalpe af samme kombination i tidligere kuld. Sundheden kan dreje sig om sygdomme som hofteledsdisplasi, allergi og øjensygdomme. Hvilket man bl.a. kan læse mere om på Århus dyrehospitals hjemmeside.

En måde at sikre sig mod sygdomme og dårligt temperament er at vælge at købe hund fra mindre kendte opdrættere. Kendte (top opdrættere) har tendens til at gå tættere på, i linje avlen for at nå gode resultater hurtigt. Linjeavl er det mange i daglig tale, kalder indavl. Jo tætte på i familien man parrer, jo større chance er der for at kopiere gode egenskaber. Desværre er det også sådan at man har ligeså store chancer for at kopiere dårlige egenskaber ved for tæt linjeavl.

Denne avlsmetode er meget brugt i husdyravlen og med gode resultater. Forskellen på hundeavlen og f.eks. avlen med kvæg, grise og andre husdyr er bare at, hvor man med hundene bruger avls vurdering på grundlag af forældre dyrene, så bruger man avlsvurdering på grundlag af afkommet, hos de andre husdyrgrupper. Med kvæg betyder det f.eks. at selv om en malkeko yder nok så meget mælk, har den ingen chancer i avlen, hvis afkommet ikke arver denne egenskab. Den enkelte ko kan jo sagtens være "guld" værd for landmanden, bare ikke som avlsdyr, hvis man i fremtiden også vil have køer som giver meget mælk.

Med hundene derimod vælger de fleste opdrættere avlsdyr og især hanhund ud fra hundens egne resultater og ikke efter, hvor godt disse avles videre. Det ved man nemlig ikke meget om da man jo sælger alle hvalpene. Dette er bl.a. grunden til at man i dag har svært ved at finde hunde med stor jagtlyst indenfor standardtypen, da avlsudvælgelsen udelukkende sker ud fra udstillingsresultater hos forældre dyrene. Man kan læse mere om lineavl på DKK's hjemmeside og på hundeweb kan man se hvilke hunde som har gjort sig gældende på prøver. Man kan også se hvor stor indavlsgrad et givet hvalpe kuld har.

I dag opdrættes de fleste standard spaniels af opdrættere som har udstilling som hovedinteresse og ikke jagt. Cocker og springer spaniels avles som nævnt også i en ren jagtlinje (FT typen), hvor opdrætterens hovedinteresse er jagt. Desværre er forskellen på de to linier er blevet meget stor. Mange af hundene i udstillings linjerne har helt eller delvis mistet nogle af de for jagthunden så vigtige egenskaber. Det er søgemønster, fart på søget og viljen til at arbejde for føreren og respektere vildt i opfløj/spring. Til gengæld er disse egenskaber så endnu mere forfinede i jagt linjerne.

Hvad skal man så vælge ? standard (udstillingstype) eller FT (jagt linjen). Efter min mening skal

man kun vælge FT typen, hvis man vil bruge hunden til jagt. Skal hunden "kun" være familiehund bør man vælge en hund af standard typen.

Når det så er sagt vil jeg mene at, hvis jeg fik lov at vælge en Standard hvalp og en FT hvalp, vil jeg garantere at de begge som godt 2 års færdig trænede hunde kan gå et acceptabelt søg indenfor 20 meter, apportere fornuftigt og dermed være brugbare jagthunde. Forskellen er bare, at FT'eren finder mere vildt. Den har et bedre søgemønster med mere fart og har derfor nemmere ved at få vildtet til at trykke i stedet for at løbe.

Dette har især betydning ved fasanjagt, da hønerne trykker hurtigere en kokke. Så hvis hunden ikke formår at lægge det rigtige "tryk" på fuglene vil kokkene løbe og hønerne trykke, med det resultat man får flere skud chancer til høner, hvilket jo ikke er ønskeligt.

Bemærk også at anlægget for et godt søgemønster er arveligt og det at nogle hunde går for stort, alene er en træningsfejl. Samtidig vil jeg have betydeligt lettere ved at få en 100 % stoplydig hund i FT'eren, som spontant respekterer vildt i opfløj/spring. Denne egenskab er også arvelig og det er netop disse egenskaber jeg kan se standardspringeren er ved at miste.

Man skal dog være opmærksom på at selv om egenskaben er arvelig, er den nem at ødelægge ved forkert træning. Med hensyn til apportering vil begge hunde med den rigtige træningsstart blive gode apportører. Dog møder jeg mange standardspringere som har dårlig vildtbehandling. På markprøver for FT spaniels er det diskvalifikationsgrund, hvis en due er klemt. Man mener nemlig også denne egenskab er arvelig. Jeg vil dog også her pointere at dårlig vildtbehandling kan være indlært ved forkert apporteringstræning og træning med vildt i en alt for tidlig alder.

Da nogle af de vigtigste egenskaber for en jagthund selvfølgelig er arvelige, vil det derfor være nemmere at finde en brugbar jagthund hos en opdrætter, med jagthunde som hovedinteresse end hos en opdrætter med udstillingshunde som hovedinteresse. Derfor ser man også langt flere jægere køber en FT' spaniel, fremfor en Standard spaniel.